

Nota van B&W

Portefeuille H. van der Molen
Auteur Mevr. M.A.I. Korthouwer
Telefoon 5115514
E-mail: mkorthouwer@haarlem.nl
MO/OWG Reg.nr. 2007/112489
Te kopiëren:
B & W-vergadering van

Onderwerp

Sterke Schakels, inbedding na 2006

Bestuurlijke context

Achtergrond

Sterke Schakels is als gemeentebreed project gestart in 2003. Er is een startnota gemaakt met daarin de visie ten aanzien van Wonen, Welzijn en Zorg.

Ten behoeve van de nadere uitwerking van de visie hebben wij initiatieven ontwikkeld onder andere middels concrete pilots. Doel was met name om meer zicht te krijgen op de regierol van de gemeente en de verbinding te leggen naar de interne organisatie.

Tevens is in 2005 is aan de opdracht toegevoegd een verbinding te leggen met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en het Regionaal Initiatief.

In januari 2006 hebben wij de nota Sterke Schakels, Haarlemse regie in Wonen, Welzijn en Zorg voorgelegd aan de raad, waarin een tweede pilot (Reinaldahuis) werd benoemd.

Doel nota

Bijgaande nota heeft als doel aan te geven hoe wij Sterke Schakels afronden. In deze nota gaan wij in op wat wij op het gebied van sturing (regievoering) van het project hebben geleerd. Mede in verband met de invoering van de WMO willen wij tevens stil staan hoe wij in de toekomst Sterke Schakels willen borgen en welke elementen wij binnen de WMO zullen voortzetten.

Uitkomsten Sterke Schakels

Het project Sterke Schakels heeft ons veel inzichten verschaft inzake de regierol van de gemeente. Wij hebben concrete resultaten behaald. De voortgaande vergrijzing, extramuralisering en de invoering van de WMO vereisen echter nog steeds actie vanuit de lokale overheid ten aanzien van het wonen, welzijn en zorg thema.

Gebleken is dat de invoering van de WMO een enorme impact heeft op de gehele rolverdeling. Deze is verzakelijkt en daarmee veranderd. Meer duidelijkheid inzake de strategie in het kader van de WMO is vereist. Deze duidelijkheid wordt niet verschaft middels de directe bemoeienis van de gemeente bij initiatieven. Met name dient de strategie ten aanzien van het loketbeleid en het welzijnsbeleid voor de komende jaren op korte termijn verder uitgewerkt te worden. De regierol van de gemeente ligt dus niet in de uitvoering maar betreft met name het sturen op afstand, middels visieontwikkeling en sturing in het kader van de WMO.

De visie en de uitgangspunten van Sterke Schakels 'zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven functioneren' sluit goed aan bij de visie van de WMO. Omdat de doelstellingen van Sterke Schakels integraal binnen de WMO terugkomen, stoppen wij dit initiatief. Binnen de WMO-brede beleidsvisie werken wij de strategie ten aanzien van het loket- en welzijnsbeleid verder uit.

B&W-besluit:

1. Omdat de doelstellingen van Sterke Schakels integraal in de WMO terugkomen, besluit het college om het project Sterke Schakels per 01.01.2007 stoppen. De Strategie ten aanzien van het loket- en het welzijnsbeleid werken wij verder uit in de WMO-brede beleidsvisie.
2. Het college besluit om de participatie vanuit de gemeente Haarlem binnen het Regionaal Initiatief per 01.01.2007 te integreren in het WMO-project.
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
4. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
5. De commissie Samenleving ontvangt het besluit van het college ter kennisname.

Thema's die binnen het Regionaal Initiatief centraal staan betreffen ook de thema's die de komende jaren in het kader van de WMO uitgewerkt worden. Derhalve besluit het college ook om de participatie vanuit de gemeente Haarlem binnen het Regionaal initiatief te integreren binnen het WMO-project.

Commissieparagraaf: Omdat de raad in 2006 het Reinaldahuis als tweede pilot heeft benoemd in het kader van Sterke Schakels, wordt deze nota ter kennisname aangeboden aan de commissie Samenleving.

In 2004 is het visiestuk Sterke Schakels opgesteld. Naar aanleiding van dit stuk zijn diverse acties ondernomen. In deze nota gaan wij in op wat wij op het gebied van sturing (regievoering) hebben geleerd. Mede naar aanleiding van de invoering van de WMO willen wij tevens stil staan bij hoe wij in de toekomst Sterke Schakels willen borgen.

Inhoud:

1. Inleiding.....	1
2. Opgave	2
3. Wat is reeds gebeurd.....	4
4. Het vervolg van Sterke Schakels	9

1. Inleiding

Achtergrond

Sterke Schakels is als gemeentebreed project gestart in 2003. Er is een startnota gemaakt met daarin de visie ten aanzien van Wonen, Welzijn en Zorg. Deze nota onderstreept het belang van een verbeterde synergie met betrekking tot de problematiek van mensen die zorg nodig hebben in de woonsituatie. Het streven is gericht op de gewenste zorg op de juiste plek op het juiste moment. De zorg voor ouderen, gehandicapten en (ex)-psychiatrische patiënten moet verlegd worden van intramurale zorg naar extramurale zorg. De bedoeling is de doelgroep in staat te stellen zo lang mogelijk thuis of in eigen woonomgeving te laten wonen.

Aan de visie beschreven in Sterke Schakels liggen de volgende centrale doelstellingen ten grondslag:

- De gewenste zorg en welzijn in de juiste woonomgeving op het juiste moment.
- Deelname van ouderen, gehandicapten en (ex)-psychiatrische patiënten aan het maatschappelijke leven.
- Meer samenhang en sluitende ketens tussen wonen, welzijn en zorg voor de diverse categorieën zorgvragers (doelgroepen) in de samenleving.
- Rolafbakening en overzicht + afstemming tussen verscheidene initiatieven

Ten behoeve van de nadere uitwerking van de visie hebben wij initiatieven ontwikkeld onder andere middels concrete pilots. Doel was met name om meer zicht te krijgen op de regierol van de gemeente en de verbinding te leggen naar de interne organisatie.

Tevens is in 2005 is aan de opdracht toegevoegd een verbinding te leggen met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en het Regionaal Initiatief.

In januari 2006 hebben wij de nota Sterke Schakels, Haarlemse regie in Wonen, Welzijn en Zorg voorgelegd aan de raad, waarin een tweede pilot (Reinaldahuis) werd benoemd.

Deze nota heeft als doel aan te geven hoe wij Sterke Schakels afronden. In bijgaande nota willen wij ingaan op wat wij tot op heden hebben gedaan in het kader van Sterke Schakels en wat ons dat aan inzichten heeft verschaft inzake de regierol van de gemeente Haarlem. Tot slot willen wij ingaan op hoe wij in de toekomst het project willen borgen.

2. Opgave de komende jaren

Extramuralisering

Steeds meer mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking gaan zelfstandig wonen; ouderen blijven langer zelfstandig wonen. De tijd dat mensen met een zorgbehoefte vooral in de zorginstellingen werden opgevangen, ligt achter ons. In de komende periode zullen instellingen de zorg steeds meer in de eigen woonomgeving verlenen. Die beweging, aangeduid met het begrip ‘vermaatschappelijking van de zorg’, is al enige tijd gaande en wordt in de komende jaren alleen maar sterker. Het gaat om mensen uit alle leeftijdsgroepen: jongeren, mensen van middelbare leeftijd en ouderen.

Naast vermaatschappelijking is individualisering een invloedrijk maatschappelijk proces bij het wonen, welzijn en zorg. Dit heeft invloed op de zorgmarkten. “Mensen willen steeds meer zorg op maat, zorg die is toegesneden op de voor hen specifieke situatie. Daarnaast bestaat er steeds meer behoefte om zelf te beslissen over vragen omtrent kwantiteit en kwaliteit van zorgverlening” (SCP).

Woningvoorraad

In het kader van Sterke Schakels begint de opgave bij de woningvoorraad.

In Haarlem is de druk op de koopmarkt en huurmarkt hoog. De voorraad woningen groeide het laatste decennium in geringe mate. Haarlem hoorde jaren lang tot de steden met een bijzonder lage woningproductie. De schaarste is in alle segmenten voelbaar. Vanaf 2003 zien we in Haarlem weer een stijging in de productie. Op dit moment telt Haarlem circa 20.000 woningzoekenden naar een huurwoning. In 2004 werden door de Woningwinkel bijna 2000 woningen verdeeld. Circa 150 keer betrof het een huishouden met voorrang (vanwege stadsvernieuwing, sociale of medische problematiek.) De gemiddelde zoekduur voor een huur-eengezinswoning in Haarlem bedraagt bijna 7 jaar. Voor een flatwoning en andere woningtypen is de zoekduur 6 jaar. Seniorenwoningen hebben een gemiddelde zoekduur van bijna 4 jaar. De belangrijkste oorzaak van beperkte doorstroming is het gebrek aan beschikbare woningen in het middensegment en de achterblijvende productie van nieuwe woningen.

Op basis van eigen ambities en rijkstaakstellingen heeft Haarlem voor de komende 20 jaar een binnenstedelijke bouwopgave van circa 7.000 woningen. In het kader van het Ontwikkelingsprogramma Haarlem (OPH-2) is de woningbouwopgave in Haarlem voor de periode 2005 tot en met 2009 5.000 woningen. Er is een team woningbouwregie opgericht om deze woningbouwproductie aan te jagen. Binnen de woningbouwopgave moeten er 2.571 volledig toegankelijke woningen worden gerealiseerd.

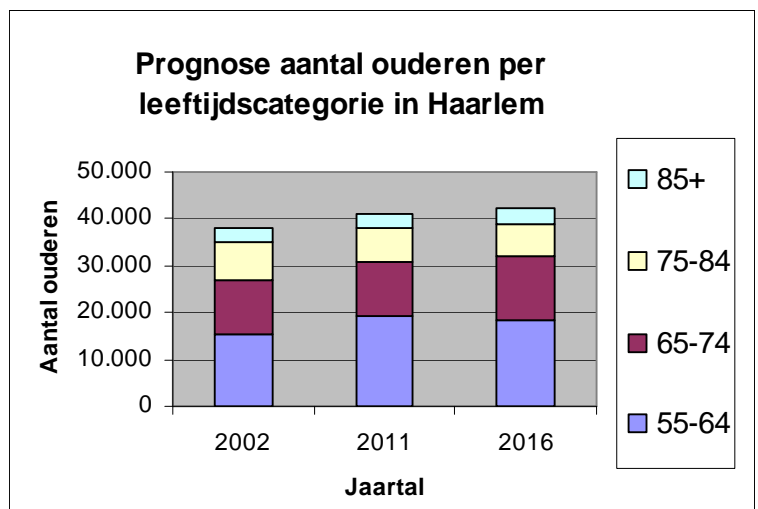
Het streekplan voorziet voor onze regio ook een uitbreiding van circa 3000 woningen in de Haarlemmermeer en, over de provinciegrens heen, in de Bollenstreek.

Demografische ontwikkeling

Niet alleen de woonopgave is van belang. Tevens is de demografische ontwikkeling van essentieel belang.

Prognose

Haarlem is in vergelijking met andere Nederlandse steden al behoorlijk vergrijsd. Het aantal 55-plussers neemt in de komende periode nog licht toe, van 38.056 in 2002 (26% van de bevolking) naar 42.176 in 2016 (29% van de bevolking). De groei komt vooral door de toename van ouderen in de categorie 55-64 jaar, en na 2011 ook 65-74.

Het totaal aantal 75-plussers, gemiddeld gezien de ouderen die het meest op de zorg zijn toegewezen, neemt in Haarlem als geheel licht af; de oudste ouderen van 85 jaar en ouder nemen hierbinnen juist weer iets in aantal toe. Binnen Haarlem verschilt deze ontwikkeling wel per stadsdeel (zie hierna). Op grond van deze cijfers is in elk geval te verwachten dat de vraag naar diensten aan huis in Haarlem het meest zal toenemen.

Ontwikkeling per stadsdeel

Over de ontwikkeling van de vraag (doelgroep ouderen, andere doelgroepen geen gegevens) per stadsdeel zijn op grond van demografische gegevens en prognoses de volgende conclusies te trekken:

- In alle stadsdelen neemt het aandeel 55-plussers toe. Uitzondering is stadsdeel Noord, dat juist ‘vergroent’: het aandeel 55plussers neemt af van 25% in 2002 naar 21% in 2016.
- Stadsdeel Centrum is relatief het minst vergrijsde stadsdeel (17% 55-plussers), Schalkwijk het meest (29%), de andere stadsdelen zijn vergelijkbaar (rond de 26%).
- Schalkwijk zal nog fors verder vergrijzen: het aandeel 55-plussers neemt toe van 29% in 2002 naar 36% in 2016; vooral het aandeel 75-plussers neemt hier fors toe. (Overigens wordt Schalkwijk nu al gezien als een topwijk wat voorzieningen voor ouderen en zelforganisaties van ouderen betreft.)
- Kijken we specifiek naar het aandeel 75-plussers (die gemiddeld gezien de meest zware zorg nodig hebben) dan is het beeld per stadsdeel:
 - o Blijvend laag in Centrum: 3%
 - o Forse toename in Schalkwijk: van 8% in 2002 naar 12% in 2016, de grootste stijging doet zich voor in de periode tot 2011
 - o Lichte afname in Oost, Zuid-West en Noord tot respectievelijk 6, 7 en 5% in 2016.

Conclusie

In Haarlem is de woonopgave dus aanzienlijk. De extramuralisering zet zich door. Wanneer dit tevens afgezet wordt tegen de demografische ontwikkeling dat Haarlem de komende jaren steeds meer vergrijst, met name in Schalkwijk, dan kan de conclusie getrokken worden dat de opgave nog steeds omvangrijk is.

3. Wat is reeds gebeurd

Vanuit het project Sterke Schakels hebben wij ervoor gekozen om via verscheidene initiatieven meer inzicht te krijgen in de regiefunctie van de gemeente, om vervolgens de vertaalslag te maken naar de ambtelijke organisatie en de externe partners in het veld. Wat is de rol van de gemeente in relatie tot haar partners?

In het kader van Sterke Schakels zijn verscheidene actiepunten opgepakt waaronder:

Wonen

Op het beleidsterrein van wonen is onze rol ingrijpend veranderd. Het idee van centrale beleidsmatige sturing is vervangen door een interactief model, waarin wij slechts één van de spelers zijn. Stedelijke vernieuwing kenmerkt zich vandaag de dag door interactie: door coalities met partners en marktpartijen bereiken wij de gestelde doelen.

Als gemeente hebben wij een rol bij het reguleren en stimuleren van de woonmarkt. Het gaat er daarbij om, uit het oogpunt van schaarste en specifieke verdeelproblemen, toe te zien op gelijke kansen en de zorg voor zwakke groepen en urgent woningzoekenden. Eén van de instrumenten om hier invloed op uit te oefenen is de woonvisie die begin 2006 is vastgesteld.

In de woonvisie laat de gemeente partners weten om welke doelen het gaat en welke inspanningen daarvoor nodig zijn.

In de woonvisie kiest Haarlem voor: *meer, beter, dynamisch (meer doorstroming) en betaalbaar*. Binnen de keten wonen, welzijn en zorg betreft de realisatie geschikte woningen voor minder valide burgers als 1 van de belangrijke voorwaarden. Voor de periode tot 2015 legt Haarlem daarom een accent op de realisatie van de zogenaamde nul-tredenwoningen. Tevens kiest de gemeente voor gelijkvloerse appartementen en kleinschalige beschermde woonvormen zoals begeleid wonen en groepswonen.

Diverse netwerkconferenties

Verskillende bijeenkomsten zijn georganiseerd waarin met name met de partners in de stad van gedachten is gewisseld over hoe handen en voeten gegeven kan worden aan het visiestuk Sterke Schakels. Hiertoe werden onder andere praktijkervaringen uitgewisseld. Deze bijeenkomsten bleken met name een goede netwerkfunctie te hebben. Tevens is hierdoor meer inzichtelijk gemaakt welke knelpunten en kansen er aanwezig zijn.

Doorontwikkeling loketten

Binnen de loketten werkten in 2005 de volgende organisaties samen: Gemeente Haarlem, Stichting Kontext (voorheen Stichting Haarlem Werkt), Stichting Radius, Vrijwillige hulpdiensten, het CIZ Haarlem, de GGD en de Geestgronden. In het najaar van 2005 hebben MEE Noordwest Holland en Steunpunt Mantelzorg zich aangesloten bij het samenwerkingsverband. Daarnaast heeft de Stichting Vrijwilligershulp in Zorg en Welzijn (voorheen Meldpunt Vrijwilligershulp) de intentie uitgesproken om deel te gaan nemen aan het samenwerkingsverband.

Ten tweede is de informatiefunctie in de wijk verder uitgewerkt. In Noord zijn reeds drie Buurt Service Punten (BSP) opgezet. Een BSP is een soort voorportaal van het loket. Wijkbewoners kunnen hier terecht voor veel vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Indien een uitgebreid complexer advies nodig is worden klanten doorverwezen naar het loket. Eind zomer 2006 is tevens een BSP geopend in de bibliotheek binnen het Reinaldahuis.

Daarnaast is de communicatie rondom de loketten geïntensiveerd. Dit om de bekendheid van de loketten te vergroten.

Tot slot is de doorontwikkeling van de loketten in het kader van de WMO al in gang gezet. Het betreft een belangrijk punt waarbij de loketfuncties informatie, advies en vraagverheldering en de toegangspoort tot de WMO-functies verder verankerd c.q. uitgewerkt zullen worden. In 2007 zal een visiedocument (gerelateerd aan de WMO) gereed zijn waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van loketontwikkeling zal worden uitgezet.

Afstemming vrijwilligers werk

In februari 2005 vond in de Hartekamp te Bennebroek een werkconferentie plaats met als titel "Vrijwillig Schakelen" waarvoor de vrijwilligersorganisaties uit de regio waren uitgenodigd. Van gedachten werd onder andere gewisseld over de invoering van de WMO en over hoe meer handen en voeten gegeven zou kunnen worden aan de uitwerking van Sterke Schakels. Deze conferentie had met name de pragmatische insteek om te komen tot een meer gestructureerde vorm van samenwerking (vrijwillig schakelen). Het resultaat van deze conferentie is onder andere dat middels een subsidie van de gemeente Haarlem een sociale kaart inzake Vrijwilligerswerk is ontwikkeld. Deze kaart is gekoppeld (onder andere via een link op de website van het Loket) aan de sociale kaart binnen het Loket.

Regionaal Initiatief Wonen, Welzijn en Zorg in Midden- en Zuid-Kennemerland

Begin 2004 is het regionaal initiatief onder voorzitterschap van de gemeente Haarlem gestart. In opdracht van het regionaal initiatief heeft ABF Research de vraag naar ruimte, welzijn en zorg en het bestaande aanbod geïnventariseerd. Voor het antwoord op de vraag: "hoe kunnen we in de regio burgers ondersteunen bij hun wens om 'op zichzelf te blijven wonen?'" kwam uit het rapport naar voren dat actie rondom 4 thema's (1: Gebiedsgerichte infrastructuur, 2: Welzijn: schakel tussen wonen en zorg, 3: Informatie, advies en begeleiding en 4: Wonen) nodig was. Vier werkgroepen zijn najaar 2005 met deze thema's aan de slag gegaan. Hun bevindingen werden op 17 maart 2006 tijdens een regionale conferentie besproken. Tevens is tijdens deze bijeenkomst gesproken over de toekomst van het Regionaal Initiatief. Mede naar aanleiding van deze bijeenkomst heeft het Regionaal Initiatief besloten om zich in 2007 in te zetten voor de volgende thema's:

- Gebiedsgerichte infrastructuur op het terrein van wonen, welzijn en zorg.
- Informatie, advies en begeleiding.

Naast deze thema's vormt het borgen van afspraken over welzijn een punt van aandacht alsook de afstemming van aanbestedingen in het kader van de WMO.

Het Regionaal Initiatief verschuift het accent van de regio naar subregionaal niveau. Tevens houdt de coördinatiecommissie een beperkte regionale platformfunctie. In de toekomst ligt de hoofdprioriteit bij het tot stand brengen van gezamenlijke netwerken.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

De WMO is erop gericht het mogelijk te maken dat mensen kunnen 'meedoen'. In het bijzonder gaat het hierbij om kwetsbare groepen.

Als gemeente voeren wij reeds veel taken uit die binnen de WMO vallen. Voorbeelden hiervan zijn het welzijnsbeleid, de loketontwikkeling en de sterkere wijkaanpak die het college voorstaat.

De gedachte van de WMO is 'meedoen' en sluit aan de wens om langer zelfstandig thuis te blijven wonen. De komst van de WMO biedt kansen om op lokaal niveau meer maatwerk te leveren, opdat de zorg terechtkomt bij degenen die het hardst nodig hebben.

Het doel van de WMO is om voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg te integreren. Visie en uitgangspunten die op bedoelde terreinen (waaronder onder andere Sterke Schakels) zijn geformuleerd vormen onder andere de basis voor de WMO.

De Visie inzake de WMO is voor de gemeente Haarlem als volgt samen te vatten:

Alle Haarlemmers moeten kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Eenieder heeft daarin een eigen verantwoordelijkheid en draagt daar naar vermogen aan bij. Algemeen en inkluderend beleid zijn gericht op deelname aan de samenleving voor iedereen. Voor mensen die kwetsbaar zijn, en voor wie dit nodig is treft de Gemeente Haarlem individuele voorzieningen op maat.

De kern van de WMO betreft een naadloze ketenvorming van wonen, welzijn en zorg. Dit sluit goed aan bij de visie zoals omschreven in Sterke Schakels. Dit betekent in de praktijk:

- Infrastructuur van maatschappelijke ondersteuning afstemmen op lokale situatie.
- Afstemming lokale zorgvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen
- Integraal beleid: afstemmen op arbeid, welzijn, leefbaarheid, veiligheid, e.d.

Voor de implementatie van de WMO hebben wij een programmastructuur ingericht. Dit resulteert in de feitelijke implementatie van nieuwe taken (o.a. huishoudelijke zorg en een aantal subsidieregelingen) waar wij per 01.01.2007 verantwoordelijk voor zijn. Tevens gaan wij aan de slag met de invoering van de WMO in brede zin, waartoe in 2007, op interactieve wijze, een beleidsnota moet worden vastgesteld die alle terreinen van de WMO betreft.

Pilots: de Noordketen en het Reinaldahuis

Doelstelling Sterke Schakels

Binnen Sterke Schakels was besloten om naast de bestaande structuren nieuwe initiatieven (pilots) te ontplooiën. Oorspronkelijke doelstellingen van deze pilots voor de gemeente Haarlem waren:

- Aan de hand van de pilots te adviseren over de regierol van de gemeente inzake Wonen, welzijn en Zorg.
- Het proces op gang te brengen om integraal lokaal beleid inzake Wonen, Welzijn en Zorg te ontwikkelen en in te bedden in de organisatie.
- Voorstellen te doen voor de implementatie van de ontwikkelingen in de sectoren.
- Leren door de praktijk en evaluatie van de pilots.

Pilot Reinaldahuis

Binnen de pilot Reinaldahuis hebben de partners in de stad als doel geformuleerd een Wijksteunpunt-breed in Haarlem-Oost te realiseren. Tevens is de insteek gekozen dat de pilot een brede functie krijgt voor de wijken in Haarlem Oost.

Om dit doel te bereiken worden twee functies nader uitgewerkt:

- de informatiefunctie (één-loket) en
- de ontmoetingsfunctie (activiteiten)

In het kader van de informatiefunctie heeft dit geresulteerd in de openstelling van een Buurt Servicepunt binnen de bibliotheek in het Reinaldahuis. Dit vindt plaats onder coördinatie van Stichting Kontext.

Het resultaat van de Werkgroep Ontmoeting betreft dat er diverse activiteiten binnen het Reinaldahuis georganiseerd worden ten behoeve van zowel de inwoners van het Reinaldahuis als de wijkbewoners. Deze activiteiten worden geboden door het Reinaldahuis, Humanitas, de bibliotheek, de Moskee en Radius.

Pilot Noordketen

In 2003 hebben alle betrokken partners de intentie uitgesproken dat Haarlem-Noord een gebied zou worden waar het voor iedereen goed wonen is, ook voor ouderen die zorg nodig hebben, voor mensen met een handicap of mensen met een psycho-sociaal probleem. Hiertoe zijn bij de start een viertal deelprojecten benoemd:

- Wonen: voldoende zelfstandige woningen geschikt voor mensen met functiebeperkingen, zowel in nieuwbouw als in de bestaande voorraad, beschikbaar in Delftwijk.
- Wijkgerichte infrastructuur: beschikbaarheid van informatie en advies voor bewoners/cliënten op wijkniveau en een verbetering van samenhang en afstemming tussen verschillende aanbieders.
- Wijksteunpunt: Steunpunt Delftwijk, met een breed aanbod van functies voor zowel wijkbewoners in het algemeen als specifiek aanbod voor kwetsbare groepen. In het steunpunt worden haal- en brengfuncties ondergebracht.
- Zorg: bereikbaarheid en beschikbaarheid van zorg voor de wijkbewoners, in brede zin. In nood worden de zorg en voorzieningen ook buiten de kantoortijden geleverd (24 uurszorg/alarmopvolging bij onverwachte hulpvragen). Er is sprake van een multidisciplinaire, structurele samenwerking tussen de verschillende aanbieders.

Dit heeft tot op heden geresulteerd in de oprichting van een drietal buurtservicepunten in Haarlem Noord.

Daarnaast is men nog bezig met de oprichting van een wijksteunpunt. Gezocht wordt naar een locatie. Tevens wordt geïnventariseerd welke partijen belangstelling hebben om te participeren in dit wijksteunpunt.

Tot slot gaat begin 2007 een preventief (feliciterende) huisbezoekproject van start. Hiertoe is een subsidieaanvraag ingediend bij de Stichting Gezondheidszorg Spaarneland. Doel van dit project is ouderen te informeren omtrent alle diensten in het kader van wonen, welzijn en zorg. Daarnaast heeft dit project ook een signaleringsfunctie. Indien blijkt dat een oudere hulpbehoevend is, wordt dit besproken in het door Stichting Kontext gecoördineerde zorgoverleg (uitvoeringsoverleg waarbinnen verschillende partners binnen Haarlem Noord participeren) en wordt een probleemhouder toegewezen en wordt dus actie ondernomen.

Wat hebben wij geleerd van de pilots?

In hoofdlijnen hebben de bovengenoemde pilots ons de volgende inzichten verschaft:

- Rolverdeling binnen het veld. Door de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zijn de rollen binnen het veld veranderd. Door de intrede van meer marktwerking is er tussen de partners in het veld meer sprake van concurrentie. Partners in het veld zijn zoekende in de veranderde rolverdeling. Partners in het veld geven aan dat in het kader van de WMO men meer duidelijkheid wenst inzake het beleid, de prestatievelden en wat de consequentie betreft van de visie in het kader van de WMO. De rol van de gemeente is tevens gewijzigd. Gemeente stuurt meer op afstand. De gemeente stuurt meer op kwaliteit en inhoud. De gemeente gaat steeds meer werken middels het aanbesteden (voorbeeld: huishoudelijk zorg). Instellingen kunnen daarbij zelfstandig blijven en eventueel een samenwerkingsverband aangaan.
- Partners in het veld redeneren vanuit het idee dat voor elk nieuw initiatief een aanvullende financiering door de overheid geboden dient te worden. Aanvullende budgetten zijn tegenwoordig niet meer automatisch voorhanden. Steeds meer dient de omslag gemaakt te worden om in het kader van de veranderende vraag binnen de maatschappij ook de initiatieven te wijzigen. Rol van de partners in het veld is dus om een meer gevarieerd aanbod te leveren afhankelijk van de vraag die aanwezig is in de maatschappij. De gemeente heeft hier tevens een rol in. Binnen de prestatieafspraken die de gemeente maakt met instellingen dient een meer flexibel element ingevoerd te worden. Prestatieafspraken dienen

een minder structureel karakter te krijgen opdat meer flexibel ingesprongen kan worden op ontwikkelingen in de maatschappij.

- Vele partners zijn bijeen gebracht. Door de participatie van de vele partijen was het lastig overeenstemming te bereiken. Het bedrijfsbelang van de organisaties bleek van doorslag voor het al dan niet tot stand komen van initiatieven. Bemoediging van de overheid is hier niet leidend in. De verantwoordelijkheid ligt meer bij de partners. Overheid heeft geen rol in de uitvoering maar dient op afstand te sturen.

Conclusie pilots:

Als college kunnen wij concluderen dat het proces op gang is gekomen om integraal tot afstemming te komen. Partners in het veld weten elkaar te vinden. De gemeente betreft 1 van de vele partners in dit veld. Door de invoering van de WMO blijkt echter dat de rolverdeling veranderd is.

De verhoudingen tussen de partners zijn onderling verzakelijkt en het begrip ketenbenadering is door de tijdsgeest ingehaald. De grondslag is veranderd, van een aanbodgerichte markt is het een vraaggerichte markt geworden. Allianties worden wel aangegaan (onder andere middels fusiebewegingen van zorgaanbieders). Partners in de stad richten zich met name op wat de impact van de WMO is voor hun organisatie. Men wil meer duidelijkheid inzake de strategie in het kader van de WMO. De regierol van de gemeente ligt dus niet in de uitvoering maar betreft met name het sturen op afstand, middels visieontwikkeling en sturing in het kader van de WMO. Sterke Schakels zou daarom geïmplementeerd dienen te worden binnen het WMO project (de WMO-brede aanpak).

Samenvattende conclusie inzake ondernomen actiepunten

- De afgelopen jaren zijn diverse acties ondernomen in het kader van Sterke Schakels. Tevens staat het thema regionaal op de agenda.
- Op lokaal niveau heeft Sterke Schakels onder andere geresulteerd in de doorontwikkeling van de loketten, ontwikkeling sociale kaart in het kader van het vrijwilligerswerk, vorming netwerken en het accent van de gemeente op de realisatie van nulredewoningen.
- De pilots hebben onder andere geresulteerd in de verscheidene Buurtservicepunten binnen de gemeente. Tevens zijn nog een aantal concrete resultaten geboekt.
- Gebleken is dat de invoering van de WMO een enorme impact heeft op het gehele proces. Door de verzakelijking ten gevolge van de WMO, blijkt dat de rolverdeling veranderd is. De praktijk heeft zoveel linken met de WMO dat de integratie van Sterke Schakels binnen het WMO project in de logische lijn ligt.

4. Het vervolg van Sterke Schakels

Sterke Schakels heeft ons veel inzichten verschaft inzake de regierol van de gemeente. Wij hebben concrete resultaten behaald. De voortgaande vergrijzing, extramuralisering en de invoering van de WMO vereisen nog steeds actie vanuit de lokale overheid ten aanzien van het wonen, welzijn en zorg thema.

Bepaalde initiatieven hebben geleid tot meer samenhang en sluitende ketens tussen wonen, welzijn en zorg. De doorontwikkeling inzake loketontwikkeling en de sociale kaart inzake vrijwilligerswerk zijn hiervan concrete voorbeelden. Mede is er meer afstemming tussen verscheidene initiatieven. De samenwerkingsverbanden binnen het Reinaldahuis zijn hier een concreet voorbeeld van.

De pilots hebben ons wel een aantal belangrijke *lessen* gebracht. Gebleken is dat de invoering van de WMO een enorme impact heeft op het gehele proces. De rolverdeling is verzakelijkt en daarmee dus veranderd. Partners in de stad zijn zoekende. Duidelijkheid inzake de strategie in het kader van de WMO (onder andere ten aanzien van de verdere loketontwikkeling en het welzijnsbeleid voor de komende jaren) is dus vereist. Deze duidelijkheid wordt niet verschaft door de directe bemoeienis bij initiatieven. Met name dient de strategie ten aanzien van het loketbeleid en het welzijnsbeleid voor de komende jaren op korte termijn verder uitgewerkt te worden.

Loketontwikkeling en het welzijnsbeleid betreffen een belangrijk onderdeel van de uit te werken WMO-brede beleidsvisie. De visie en de uitgangspunten van Sterke Schakels ‘zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven functioneren’ heeft daarnaast dezelfde strekking als de visie van de WMO. Omdat de doelstellingen van Sterke Schakels integraal in de WMO terugkomen, stoppen wij dit initiatief. Binnen de WMO-brede beleidsvisie werken wij de strategie ten aanzien van het loket- en het welzijnsbeleid verder uit.

Tot slot is het thema wonen, welzijn en zorg middels het Regionaal Initiatief opgepakt. Voor de komende jaren heeft het Regionaal Initiatief besloten om zich met name in te zetten voor de thema's gebiedsgerichte infrastructuur en de informatie, advies en begeleiding. Deze thema's betreffen tevens essentiële thema's die in het kader van de WMO de komende jaren verder uitgewerkt zullen worden. Daarom besluiten wij om de participatie van de gemeente Haarlem binnen het Regionaal Initiatief te integreren binnen het WMO-project.